

СТАНОВИЩЕ

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по докторантска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (финанси)

Изготвил становището: проф. д-р Румен Брусарски

Автор на дисертационния труд: Мирослав Стефанов Костадинов

Тема на дисертационния труд: Финансово-икономическа оценка на инвестициите във възобновяеми енергийни източници в България

I. Общо представяне на дисертационния труд

Обект на представения дисертационен труд е „енергийният отрасъл на България и мястото на ВЕИ-проектите в него“ (стр. 9), а *предмет* – „иновационните ВЕИ-технологии и тяхното развитие в глобален и национален мащаб“ (стр. 10). Авторът защитава тезата, че ВЕИ-технологиите са „благоприятна възможност за икономически подем и постигане на стабилност на енергийния пазар“ (стр. 10). *Основна цел* на научната разработка е „да се конкретизира нуждата от ВЕИ в индивидуален, национален и глобален план за производството на електрическа енергия и опазването на околната среда“ (стр. 10).

Дисертационният труд е в обем от 228 страници и включва: въведение, изложение (в три глави), заключение, библиография (125 източника на български и английски език), списък с авторски публикации и метрична оценка в точки и декларация за оригиналност на дисертационния труд.

В *глава първа* докторантът прави исторически преглед на възобновяемите енергийни източници – възникване и развитие на концепцията за ВЕИ в световен план, реализация на идеята за ВЕИ в Европа и България, политика на Европейския съюз (ЕС), обзор на българското законодателство за развитието на ВЕИ.

Глава втора е посветена на методологическите решения за инвестиционен процес и спецификата на ВЕИ – ВЕИ в България и връзката им с държавния бюджет, практико-приложни аспекти на развитието на ВЕИ, инвестиционни способности за оценка на проекти, инвестициите – движещ стълб на икономиката.

В глава *трета* докторантът изследва инвестирането във ВЕИ у нас – регресионен анализ на инвестирането в публични проекти на ВЕИ, пазарен анализ, финансов анализ с MS Excel на развитието на технологиите на ВЕИ чрез индексния метод, използване на метода „Делфи“ за оценка на инвестиционни проекти на ВЕИ.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Темата на дисертационния труд е интересна и актуална. Енергетиката е ключов отрасъл в съвременното национално стопанство, а енергийната ефективност и устойчивото развитие са сред най-сериозните предизвикателства пред човечеството.

Дисертационният труд има ясно дефинирани обект, предмет, цели и задачи на изследването. Внимателният прочит на разработката показва, че авторът познава много добре проблемната област. Структурата и изложението са на необходимото научно равнище. Стилът е добър. Проучено е достатъчно количество специализирана литература (научни монографии, студии и статии, програмни документи, ръководства и др.). Използвана е модерна методология и релевантна статистика. Всичко това е позволило на докторанта да направи интересни и полезни изводи, оценки, препоръки и обобщения.

Обемът на дисертационния труд (228 страници) съответства на изискванията и кореспондира със заявените параметри на научното изследване. В изложението е вплетен подходящ илюстративен материал – 25 таблици и 41 фигури.

Авторът е спазил правилата за научна етика – оригиналност на научния продукт, коректно цитиране и позоваване, истинност на представената информация.

Авторефератът (в обем от 49 страници) отразява точно и в достатъчна степен съдържанието на дисертационния труд.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Основните научни и научно-приложни приноси в дисертационния труд могат да бъдат систематизирани така:

- доказва се, че инвестирането във ВЕИ технологии подобрява перспективите пред националната икономика;

- защитава се становището, че ВЕИ способстват за повишаване на конкурентоспособността на България на международния енергиен пазар;
- изведени са ключови метрични аргументи в подкрепа на тезата, че водноелектрическите централи (ВЕЦ) имат водеща роля в производството на зелена енергия у нас;
- чрез регресионен анализ се установява взаимовръзка между ръста на brutния вътрешен продукт (БВП) и инвестициите във ВЕИ.

IV. Въпроси по дисертационния труд

За целите на защитата към докторанта могат да бъдат отправени следните по-важни бележки, въпроси и препоръки:

- Темата за методологията на инвестиционния анализ на ВЕИ-проекти е подценена (глава 2)!?
- Сложно лихвеният фактор е $(1 + k)^n$, а не $(1 + k)!$ – стр. 94.
- Изложението на стр. 96 – 97 се нуждае от прецизиране!
- Каква е вашата оценка за политиката на българската държава в областта на ВЕИ?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Дисертационният труд на тема „*Финансово-икономическа оценка на инвестициите във възобновяеми енергийни източници в България*“ е сериозно изследване с ясно изразени научни и научно-приложни приноси. Трудът отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България и чл. 27 от Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България.

На този фон давам **положителна оценка** на дисертационния труд на г-н Мирослав Стефанов Костадинов за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по докторантска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (финанси).

12.06.2020 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Р. Брусарски)